

Prof. Dr. Kayıhan PALA

Bursa Milletvekili

Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Türkiye Cumhuriyeti anayasasının 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddelerine uygun olarak, T.C. Tarım ve Orman Bakanlığına iletilmesi ve Sayın Bakan İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanması için gereğinin yapılmasını arz ederim. 03.03.2026

*K. Pala*Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili

Yakın zamanda Hollanda'nın Brezilya'dan ithal ettiği kırmızı et ürünlerinde, Avrupa Birliği (AB) ülkelerinde yasaklı olan büyüme hormonu östradiol 17β (E2) tespit edildiği; söz konusu ürünlerin bazı diğer Avrupa ülkelerine de dağıtıldığı ve yaklaşık 5 bin kg dondurulmuş veya soğutulmuş etin perakende noktalarına ulaştığı bildirilmiştir. Bu olay, menşei ülkedeki üretim ve denetim süreçlerinde ortaya çıkabilecek aksaklıkların uluslararası tedarik zinciri boyunca hızla yayılabildiğini açıkça göstermektedir.

Brezilya'nın dünya et ticaretinde önemli bir ihracatçı olduğu ve Türkiye'nin Brezilya başta olmak üzere Güney Amerika ülkelerinden yoğun biçimde canlı hayvan ve et ithal ettiği bilinmektedir. 2025 yılında yüksek hacimli ithalatın gerçekleştiği, 2026 yılı için de benzer bir ithalat planlamasının bulunduğu yönündeki bilgiler dikkate alındığında; ülkemizde ve menşei ülkelerde yürütülen denetimlerin kapsamı, numune alma ve analiz kapasitesi ile sonuçların zamanında raporlanması halk sağlığı bakımından ciddi önem taşımaktadır.

Bilimsel değerlendirmelerde, sentetik hormonların gıdalar yoluyla insan vücuduna geçmesi halinde çocuklarda endokrin sistem üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği, erken ergenlik riskini artırabileceği ve insülin direnci üzerinden tip 2 diyabet riskini yükseltebileceği belirtilmektedir. Ayrıca büyüme hormonu verilen hayvanların ürünlerinde İnsülin Benzeri Büyüme Faktörü-1 (IGF-1) düzeylerinin artabildiği, yüksek IGF-1 düzeyleri ile bazı hormon duyarlı kanser türleri arasında ilişki kuran çalışmalar bulunduğu ifade edilmektedir. Bunun yanı sıra, bu hayvanlarda enfeksiyonların daha sık görülebilmesi nedeniyle antibiyotik kullanımının artabileceği ve bunun antibiyotik direnci bakımından ek bir risk alanı oluşturabileceği değerlendirilmektedir.

Türkiye'de hayvancılıkta büyüme hormonu kullanımının AB standartlarına benzer şekilde yasak olduğu bilinmektedir. Buna karşın, menşei ülkede denetimden kaçan ürünlerin uluslararası pazara girebilmesi olasılığı ve ülkemizde gıda denetimlerinin etkinliği konusundaki tartışmalar dikkate alındığında, ithal edilen canlı hayvan ve et ürünlerine yönelik hormon ve benzeri maddeler açısından yapılan analizlerin kapsamının ve sonuçlarının kamuoyuyla paylaşılması önem taşımaktadır. Bu bağlamda;

1. Son on yılda ithal edilen canlı hayvan sayısı ile kırmızı et ürünleri miktarı ne kadardır? Söz konusu ithalatın yıllara ve menşei ülkelere göre dağılımı nedir?

Prof. Dr. Kayıhan PALA
Bursa Milletvekili
Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Üyesi

2. Son on yılda ithal edilen canlı hayvan ve kırmızı et ürünlerinde hormon kalıntısı ve benzeri yasaklı maddeler kapsamında toplam kaç analiz yapılmıştır?
3. Hormon kalıntısı analizlerinde hangi laboratuvar yöntemleri kullanılmakta ve doğrulama prosedürleri nasıl işletilmektedir?
4. Son on yılda yapılan analizlerde hormon kalıntısı veya diğer ilaç kalıntıları tespit edilmiş midir? Tespit edilmiş ise yıllar itibarıyla tespit sayıları ile tespit edilen madde türleri nelerdir?
5. Hormon veya ilaç kalıntısı tespit edilen canlı hayvan ve kırmızı et ürünleri hakkında hangi idari ve teknik işlemler uygulanmaktadır? Bu kapsamda kaç iade, itlaf veya imha işlemi uygulanmıştır?
6. Hormon veya ilaç kalıntısı tespiti halinde geri çağırma, izlenebilirlik ve kamuoyu bilgilendirme süreçleri nasıl işletilmektedir? Son on yılda kaç kez geri çağırma veya piyasadan toplatma işlemi yapılmıştır?
7. Bakanlığınızın, gıda ürünlerinde kullanımı yasaklı hormon ve benzeri maddelerin olası sağlık etkilerine ilişkin Sağlık Bakanlığı ile yürütmekte olduğu ortak bir çalışma bulunmakta mıdır? Bulunmakta ise kapsamı ve takvimi nedir?